

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYSEN: VIDÉKEN:
 Félévre 6 kor. — fil. Félévre 9 kor. — fil.
 Negyedévre 3 kor. — fil. Negyedévre 4 kor. 50 fil.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.



SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint,
 az udvarban hátul.

Intendatura Debreczenben.

Vasárnapra a városházáról érdekes hírrel lepték meg művészetért lelkesülő közönségünket. A színházbizottság küldöttei nagy munkát végeztek s betérjesztették javaslataikat az intendatura visszaállítására.

Helyes! Intendatura, ez kellett a magyarnak, nem pedig 60 százalékos pótdadó. Csak egy kis tévedés van a dologban. Nagyon elkésett a bizottság.

Szó esett az intendaturáról, mikor válságosan megcsappant színházunkban a művészi élet, mikor még nem volt olyan nagy teher a polgárságon s mikor még nem fenyegetett sem a tulmagas pótdadó, sem a házbéradó. Szó esett, mikor a színházbizottság szemben állott a közönség jogos követelményeivel, szerelmesen dédelgetett olyan rendszert, amely rohamosan bontotta meg a színház művészi nivóját.

Ma azonban válságos érzel-

mekkel fogadjuk a szép munkát, de reményt nem fűzünk hozzá. Nem lehet az, hogy Debreczen sok ezerre rugó s ez idő szerint nem indokolt áldozatokat hozzon a szellemi élvezetekért, mikor kuszáltak a pénzügyi viszonyai.

Áldozat, befektetés nélkül pedig hová képzelünk intendaturát? Ahhoz pénz kell, sok pénz. A nélkül hiu ábránd minden. Az intendatura alapja a színészet állandósítása. Az állandósítás alapja a pénz. Állandósítás nélkül nyomoruság lesz a debreczeni színészet. Nyomoruságban pedig ugy is volt részünk.

Azért nekünk nem kell intendatura, hogy egy pár uri embernek állást csináljunk. De olyan intendaturára sincs szükség, a melyhez uraságoktól levetett rekvizitumokat vásárolnak össze. — Vagy valami, vagy semmi. Vagy méltóan financirozott és ujonnan, művészi izléssel felszerelt vállalkozás legyen az, vagy pedig semmi. Cifra nyomoruságot drága pénzen nem akarunk élvezni. Ezt

a mulatságot olcsóbban is meg lehet szerezni.

Okos gazda előbb a ház körül hozza rendbe a dolgát és ha van felesleges pénze, cifrálkodik is.

Majd ha lesz a nemes városnak is, akkor lelkesen tárgyaljuk, hogy a színházi intendatura ügyében mint reorganizáljunk. De addig — tisztesség ne essék szólván — nem intendaturázunk.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház mai ülése. —

A határozatképtelenség réme.

Idő: délelőtt féltizenegy óra. Az ülés teremben kerek egy tuczat képviselő járkál, a folyosón lehet vagy kétszerannyi. Ime hamarosan bekövetkezett az új Házban is az állapot, hogy kísértget a határozatképtelenség réme.

Nem is volt ma, a mi a tisztelt honatyákat különösebben a Házba csábította volna. Elvégre az állami számvevőszék jelentése az 1900-iki zárszámadásról jelentésnek elég fontos jelentés, de nem épen izgató. Az ülés megnyitása tehát késik. Addig is van hát időnk megfigyelni, hogy Falk Miksa, meg báró Fejérváry miniszter

Alkalmi darabok.

A Kossuth-ünnepségek alkalmi darabjainak elődeiről emlékszik meg egy volt vidéki szinigazgató. A szabadság első szelölőjére, 1861-ben hirtelen megnépesült a magyar színészet repertoárja a szabadságharczból vett szindarabokkal. Ezek közül állandó műsoron a következő hazafias darabok maradtak: Bem apó, írta Egervári-Potemkin Ödön. Görgey Arthur, írta Dalnoki Gaál Gyula. Zsidó honvéd, írta Lukács Sándor. Petőfi élete és halála, írta Egervári-Potemkin Ödön, Budavár bevétele, írta Vahot Imre. Az üldözött honvéd, írta Szigligeti Ede. A kápolnai csata, írta Szathmáry Károly, végül Kossuth és Batthyány, amelynek szerzője ösmertelen. A legnagyobb sikere Egervári-Potemkin Ödön darabjainak volt. Az orosz származású öreg ur maga is végigküzdötte a szabadságharcot, irt több

történelmi munkát és jó ideig tisztviselője volt az Akadémiának. Mindezeknek a hazafias drámáknak nagy keletük volt a hatvanas és hetvenes években. A színpadra hozott történelmi nagyságokat a közönség egy része személyesen ismerte, a dramatizált eseményekben a színészek egy része is részt vett. Könnyű volt tehát kifejezniük a szerző intencióját.

Nem mult el a legrövidebb szezon sem, hogy a vándor színésztársaságok elő ne adták volna Kossuth és Batthyányt, a melynek színpadi sikerét egy-egy jelenet biztosította. Ez a jelenet Kossuth imaszerű bucsuja volt, melyet tudvalevőleg Roboz István irt. A színészek, kik Kossuthot ábrázolták, nagy gondot fordítottak a szerepre. Tradícióvá fejlődött, hogy a bucsut sugó nélkül kellett elmondaniok. Ezt a bucsut sok helyen állva hallgatta végig a közönség s mikor a függöny legördült, néma megil-

letődés uralkodott a nézőtéren. Nagy jelentősége lett ezekben a darabokban a néma képeknek, a melyekben bemutatták a tizenhárom aradi vértanút, a világosi fegyverletételt, a szent koronát, Batthyány agyonlövetését és Kossuthot kormányzóí díszben. A darabokat egyik szintársulat a másiktól kapta. A sugó leírta és szétküldte. Írói díjról beszélni, ezt egyszerűen hazafiatlanságnak vették volna. A szerzők nem is reflektáltak rá. Pedig ezek között voltak szegény sugók, kik koplalva irták meg a hazafias tirádákat. A szabadságharcból meritett színmű mind kész kasszadarab volt. A közönség valósággal követelte előaásukat. Akkor még csak a színpadon jelentek meg a nagy idők tanui.

A hatvanas évek elején egy alföldi megye székhelyén Szuper társulata a megérkezésük kiadta a szokásos előleges színi jelentést. A jelentés kövér betűkkel fölso-

Orosházi házi kenyér sütőde

október 5-én megnyilt.

Sütőde: Piacz-utcza 79. Főelárusítás: Simonffy-utca 2. Városi bérház a huscsarnokka' szomben.

körül valóságos kör gyűrűzik minden szellemességet hálásan megmosolygó hallgató-ságból.

Most belép az egy napi távollétéből visszatért gróf **Apponyi Albert** és — háromnegyed tizenegy óra tájt megnyitja az ülést. A villamos csengő szavára egyszerre benépesül az ülésterem, de azért nem kívánatos senkinek, hogy a törvényszabta határképes számért kezét a tűzbe tegye:

Bajentések.

Az elnöki betérjesztések során gróf **Apponyi Albert** mindenk előtt visszatér **Nessi Pál** tegnapi interpellációjának ama részére, mely a képviselőház küldöttségének a kolozsvári ünnepen való visszas elhelyezését panaszolja fel. Az elnök nyilatkozik, mert e visszásság némiképp az ő hatáskörét érinti. Konstatálja, hogy kétségkívül a képviselőház küldöttségét nem helyezték el a ház méltóságának megfelelően és sajnálattal kell tapasztalni, hogy eféle visszásságok már máskor is megestek megestek most Kolozsváron is. A rendezőbizottság illetékes tényezői kifejezték azonban sajnálatukat e visszásságról mindjárt az elnöknek s így gróf **Apponyi** reméli, hogy ez az incidens nem fogja megzavarni a kolozsvári magasztos ünnepség emlékét. Jövőre — ugymond az elnök — gondom lesz, hogy a képviselőház méltósága érdekében az ily visszáyak elkerültesenek.

A Ház helyesléssel vette tudomásul az elnök bejelentését.

Gróf **Apponyi** további előterjesztései során bejelentette a többi közt azt is, hogy holnap sorsolják ki azt a tizenegy tagú bizottságot, a mely a Csongrád és tápai választókerület képviselő küldésjogának felfüggesztése tárgyában dönteni hivatva lesz.

Széll Kálmán következett most az előterjesztések sorában. A miniszterelnök a Ház elé terjesztette a számszéki jelentést az ez év első és második negyedének tulkiadásairól.

Báró **Fejérváry Géza** honvéd miniszter betérjeszti a közös hadsereg és a honvédségi újonczjutaléknak 1903-ig való fenntartásáról szóló törvényjavaslatot és a póttartalékosok behívásáról meg az újonczmegajánlásról szóló javaslatot s kéri, hogy a Ház ezeket a véderő-bizottsághoz utasítsa.

Hangok balról. Elutasítsa!

rolta a repertoárra tüzött darabokat. Köztük volt természetesen **Kossuth** és **Batthyány** is. Másnap a megye főnöke magához hivatta az igazgatót s meg kérte, hogy ezt a darabot törölje a műsorról.

— Még nincs itt az ideje, — mondotta — hogy ilyen darabot játszszenak.

Az igazgató szó nélkül engedelmességet, de egy hét múlva többen követelték, hogy látni akarják a darabot. Az igazgatót a zsufolt ház is csábította s a következő fiúkat eszelte ki. Szinlapot nyomtatott, a melyben tudatta, hogy nagy áldozatok árán sikerült neki „**Choufleury** ur másutt lesz” című énekes bohóságát megszerezni. A darabnak eredeti címe **Choufleury** ur ott-hon lesz. Ezt a színlapot körül hordatta a városban és a színlaposztók tudtára adták a közönségnek, hogy az este **Kossuth** és **Batthyány** mutatják be.

Az első ember, ki este a pénztárnál jegyért jelentkezett, a megye főnöke volt a feleségével. Az igazgató izgatottan rohant a színpadra, hol **Kossuth** és **Batthyány** mentében és kalpagban korrepetálta a szerepét.

— Végünk van, kiáltotta a desperá-

Az elnök intézkedik a törvényjavaslatoknak a megfelelő bizottságokhoz való utasítása tárgyában.

A zárszámadás.

Molnár József előadó betérjeszti most a számvevőszék jelentését az 1900-iki zárszámadásról. Az előadó röviden összegezve előadja, hogy 1900-ra ezerhatvan millió korona bevétel s ugyanannyi kiadás volt előirányozva. S ha az összes tényleges bevételeket vesszük, akkor 1196 millió korona volt az összes bevétel s 1083 millió korona az összes kiadás, a fölösleg tehát 113 millió. Más számítás szerint 35 s még egy más szerint 18 millió fölösleg mutatható ki. A milliók csak úgy röpködnek a jelentés kapcsán a levegőben. Hol mint tulkiadás, hol mint előirányzat nélküli kiadás, hol mint rendes, hol mint rendkívüli kiadás, de mindig mint kiadás szerepelnek. Isten csodája, hogy ezek után a fölösleg kimutatására is hétszámjegyű számokkal dolgozik az előadó. Jelentése végén indítványozza a referens, hogy a zárszámadás, a tulkiadások és előirányzat nélkül való kiadások jóváhagyását mondja ki a Ház és adja meg a kormánynak a felmentést.

Madarász József: Régi szokás szerint kijelenti, hogy semmi olyat, a mi nem az önálló független Magyarországhoz tartozik, meg nem szavaz. Ebből a szempontból a felmentvényt meg nem adja.

KRÓNIKA.

A pótdadó. Az alvégi és csicsogói koremsákban egy szó nyilatott tegnap keresztül s e röpké szoban annyi fájdalom:

— Kevesebb lesz a pótdadó!

Mindazon malomalatti politikusok, a kik városunk virágzását első sorban viselik szívükön, elkésere detten jaldultak fel:

— Ez már mégis hallatlan!

Nyugodt szívvel és lélekkel néztek a pótdadó emelés elé ez ideig abban a biztos tudatban, hogy az egész esztendő közgazdasági terhét és nyomorát fenséges szavakban fogják a tanács nyakára sózni. De így, ha a tanács nem hogy emelné, sőt leszállítja a pótdadót — oda lett az emberek reménye.

Nem lehet szidni a tanácsot, nem lehet ökölrel fenyegetni a városi kaszinó előtt a közgyűlési termet, nem lehet a méltatlankodás zugó fergetegével elsöpörni a városi ta-

tus ember. A megyefőnök a színházban van, **Choufleury** urat kell előadnunk.

A színészek hallani sem akartak a dologról.

— Csak nem fogunk gyáván meghátrálni, erősködött az egyik honvéd.

— Jöjjön, aminek jönni kell, mondotta az ügyelő és csöngetett. A függöny felgördült és megcsendült a hazafias szó **Kossuth Lajos** ábrázolásának ajakán. Komoly becsvágygyal játszották végig a darabot s a megyefőnök nyugodtan hallgatta végig.

Másnap hivatta a halálra rémült igazgatót.

Spektabilis, mondotta komoly arccal, baj van.

— Igenis, könyörgöm alásan...

— A feleségem kijelentette, hogy nem megy többet színházba.

— Miért?

— Mert rossz a görögütüz, egész éjjel prüszköl a tőle.

Ez volt az utolsó hivatalos cenzura Magyarországon.

nácsot. Nos hát ez olyan sérelem, a mely miatt még az új bor sem fog jól esni.

Mint határozott formában értesüllünk, a polgárság egy része deputációt fog küldeni a polgármesterhez s követelni fogja, hogy a pótdadót igenis ne szállítsák le. Mert ha elvesszik a néptől egyetlen igaz élvezetét — jogát, hogy méltatlankodhassék a tanács ellen, a közrend felfordul s a város belbékéje fel lesz dülva. Mert azt mindenki beláthatja, hogy az adózó polgárság nem azért fizeti a tanácsot, hogy még csak ne is — *bántsa?*

Letűnt idők barátai. A **Kossuth**-utcai új lépcsőházzal, rossz fűtéssel, linoleummal és botrányos ruhátárral agyonnyomorított, de azért még mindég ugynevezett **Muzsa** csarnokban most érdekes jeleneteket figyelhet meg minden éles szemű ember. Néhány nem ismeretlen, de direkcionális hatalmát veszített ur foglal helyet megfelelő távolságokban a parketten. Lesi a diszleteket, a jeleneteket s keresi minden színész szavában, mozdulatában, öltözéke, sőt még a gesztusában is a gáncsolni valókat. Ha aztán legördül a függöny, akkor sietve rontanak a folyosóra, elfognak minden ismerőst és ömlik belőlük a szó:

— Láttad? Hallottad? Kiabálni egy sem tud! Hogy tudtak ezelőtt? Mi ez ahoz képest?... Hová lesz a debreczeni színpad dicsősége, ha már ordítani sem tudnak a színészek. Mivé törpül a mult dicsősége, ha az „Ég veled és gyöngy harmatot” háromszoros fokozat nélkül mondják el?

Igy rajongnak és zajongnak eltörpült és a kuliszák közül kizárt hősök és nem veszik észre, hogy bakafántoskodásukkal mennyi és milyen nagy szolgálatot tesznek **Makónak** és az ő társulatának.

VIDÉK.

Revolver és kutyakorbács.

— Saját tudósítónktól. —

Izgalmas jelenet volt, mint nekünk írják, tegnapelőtt este a rumai vasuti állomáson. A mult héten ugyanis nagy feltűnést keltett **Brecksán**, hogy **Miloszilovalevics Arzén** ottani kereskedő fiatal felesége két havi igen boldog házasság után megszökött **Beszartolovics Milán** járási hivatalnokkal. **Miloszilovalevics**, aki dusszagdag kereskedő, mint özvegy ember vette el a szegény, de feltűnő szépségű leányt, akinek már annak idején is udvarolt **Beszartolovics**.

A szerelmesek módját ejtették, hogy a házasság után is találkozzanak s a vége az lett, hogy a mult héten megszöktek. A csalódott férj mindenféle kerestette a szökevényeket, míg végre megtudta, hogy azok Rómába menekültek a csábító rokonához. A férj rögtön vonatra ült s elutazott Rómába, magával vive egy kutyakorbácsot, mely az asszonynak s egy revolvert, mely a csábítónak volt szánva. A szökevények azonban — úgy l tszik — neszét vették a dolognak, mert ők is elhagyták rejtekhelyüket és tovább akartak gyorsan utazni **Klenakra**.

A véletlen úgy akarta, hogy **Miloszilovalevics** éppen azzal a vonattal érkezett meg, amelylyel a szökevények tovább akartak utazni. Mikor a vonat megállott és a férj leszállt, beleütközött a saját feleségébe, aki meg fel akart szállani. **Miloszilovalevics**, amint a feleségét meglátta, előrántotta a kutyakorbácsot s ott, a közönség szemeláttára korbácsolta az asszonyt, aki futni akart, de elesett a szerencsétlen.

Beszartolovics az asszony védelmére

kelt, de ekkor a megcsalt férj előrántotta hatlövétű pisztolyát és kétszer a csábitóra lőtt. Még többet is lőtt volna, de az utasok és a vasuti személyzet lefűltek és átadták a csendőrségnek.

Ugy az asszony, mint csábitója súlyos sérüléseket szenvedtek s mindkettőt be szállították a kórházba.

Szerencsétlenség az erdőben.

Pathorán — mint nekünk írják — az árvai uradalomnak egyik erdőőrét egy vadkan szétépte. A szerencsétlenül járt embert Blahó Györgynek hívják. Blahó vasárnap hajnalban Pelikán Antal suhanczczal kiment az erdőbe, hogy azt megkerüljék. A mint az erdő mélyében haladtak, egy vad süldő malacz ugrott ki egy bokorból. Blahó rálőtt a malaczra s azt leterítette. A mint az elejtett vadat vizsgálgtatták, egyszerre egy hatalmas vadkan ugrott elő s egyenesen Blahónak rontott, a kinek még annyi ideje sem volt, hogy fegyverét felkaphatta volna. A megrémült erdősuhancz ijedtében elfutott és egy fa mögül akart a vadkanra löni, a mely már akkor Blahót leterítette s az agyarával a hasát felhasította. — Pelikán azonban nem merte fegyverét elsütöni, mert félt, hogy Blahót is találja a lövés s csak akkor lőtt már, a mikor a vadkan ott hagyta áldozatát. Ekkor azonban a disznó a lövés irányában futott s Pelikán egy fára kuszott fel, hogy megmeneküljön a megsebzett állat ezután ismét visszarohant a vérben fekvő Blahóhoz s teljesen összetépte. Pelikán csak egy óra mulva mert lejönni a buvhelyéről, de ekkorra már Blahó halott volt. A szerencsétlenül járt embert — a kinek nagy családja maradt — még az nap haza szállították és tegnap temették el nagy részvétellel.

Az örök mozgó feltalálása. A megoldhatatlan problémák közé tartozik az örök mozgó, perpetuum mobile feltalálása. Nincs a világon olyan gyógyintézet, a melyben ne volna e kérdésnek legalább egy örültje. Most a Székely-Udvarhely című lap egész komolyan és nem nyári kacsahírként újságolja, hogy az örök mozgó végre fel van találva s a boldog feltaláló Szabó Mózes homoródszentpáli tanító. A felfedezett gép varrógéptől kezdve malmot, cséplőt, fűrészt, vonatot, hajót minden állati és emberi segítség nélkül, a föld vonzerejének felhasználásával hajt, visszakapván munkaközben az elveszett erőt. Ez a gép megfelelő szerkezettel minden költség nélkül végtelen ideig végez munkát. Használatával milliókat lehet majd megtakarítani emberi erőben és tüzelőanyagban. A megye iparfejlesztő bizottsága hathatós pártfogásban részesítette a feltalálót és pénzsegítségét szavazott meg a szabadalmazásra. Az örök mozgó tehát a „Székely-Udvarhely“ szerint meg van, de van-e a lap szerkesztőségén kívül valaki, a ki elhiszi?

A szervezés a tanács előtt.

Debreczen, október 17.

Tegnap délután folytatta a tanács a szervezés átdolgozását Komlóssy Arthur elnöklésével tartott ülésén. Délután négy órakor kezdődött az ülés, a melyen jelen voltak:

Vecsey Imre, Körner Adolf, Oláh Károly, Roncsik Lajos, Bészler Károly, Király Gyula, Végh Gyula, Haranghy György, Szabó Kálmán, Vargha Károly.

A városgazdai hivatal.

A városgazdai hivatal szervezésénél Király Gyula tanácsnok utalva arra, hogy

a városgazda ügykérebe egy rendkívüli fontos teendő, t. i. a bérbeadott birtokra való felügyeletnél a tanácsnoknak való segédkezés is beosztott s így e hivatal teendői lényegesen megszorodtak, úgy a városgazda, mint a gyakornok javadalmazását felemelni javasolja s a városgazdai gyakornokot szintén városgazda címmel kívánja felruházni.

A szervező-bizottság tekintettel azon körülményre, hogy a városgazdai állás nagyon kevés qualificatiót kíván s ezen állás 1800 korona fizetéssel és 300 korona lakbérrel kellőleg van dotálva, a városgazdára nézve nem fogadja el a javaslatot, míg a városgazdai gyakornokot városgazda helyettes címmel ruhazza fel s javadalmazását 1300 korona fizetésben és 200 korona lakpénzben állapítja meg.

A lovasrendőrség.

A lovasrendőrség létszámát 24-ben állapította meg a szervező-bizottság. A 24 lovasrendőr a főkapitány dispoziója alá lesz helyezve, ő rendelkezik a létszámmal. Beosztották a lovasrendőröket a következőleg:

10 első osztályú: fizetése 450 frt és 40 frt lakbér.

3 másodosztályú: fizetése 440 frt és 40 frt lakbér.

11 harmadosztályú: fizetése 340 frt és 40 frt lakbér.

A mátai négy lovasrendőr lakáspénzét elvették.

A gyalogrendőrök.

A gyalogrendőrség fizetési arányában is minden anyagi rázkódás nélkül változás állott be. A 100 gyalogrendőrt a következőleg osztották be:

8 I. osztályú őrsparancsnok fizetése lesz 800 korona és 80 korona lakáspénz.

72 II. osztályú rendőr: 600 korona 80 kor. lakáspénz.

20 III. oszt. próba-rendőr: 500 kor. 80 kor. lakáspénz.

A beosztást a tanács egyhangulag fogadta el.

A hajulegénység.

A hajdulegénység létszámában mindössze az a változás történt, hogy a napdijas hajdu legényi állást és a hajduörvezetői állást eltörlik. Egyébként megmarad a legénységi szervezet a régi formában.

A vágóhídi személyzet, rendőrbiztosok s a kezelő személyzet még hátra levő részénél változás nem történt.

Az egyes tétetek letárgyalása után elhatározták, hogy az anyagi eredményt összegezni fogják és a legközelebbi gyűlésen terjesztik elő.

SZÍNHÁZ.

Az öreg. Follinus Aurél kedves, ötletes vigjátéka *Az öreg* került hosszú pihe-nés után ismét színpadunkra. Megfrissülve, megifjodva jöttek elő a már kedves ismert alakok s nagyon kedves estét szereztek ismét a közönségnek. A czimszerepet *Pataky Béla* személyesítette. Mintha egy kissé fáradt lett volna. Azt a kedélyt és bonhomiót, a melyet a szerep végig megkíván, néha-néha köznapi száraz hanggal tette színtelenné. Egészben véve azonban elég jót produkált. Elegáns, bájos asszonyka volt *Jeszenskyné*, hangulatot vitt minden jelenésével a színpadra. A mit ő épített, lerontotta *Pápay Lajos*, a ki rekedt rikácsolásával, másodrendű színpadi pózaival, a gyenge kezdő benyomását tette. Miért nem játszotta

az ő szerepét *Palágyi Lajos*, a ki kétségbeesett arczczal statisztálta végig lehetetlen szerepében a darabot? Fényes alak volt *Krémer Jenő*, duzzadó humorral és kedves természetességgel játszotta Kéry tőkepénzes pompás szerepét. Hajnal Ilon szerepében ismét feltűnt *Hahnel Aranka* nagy színpadi biztonsága és rutinirt művészete. Jó két alak volt *Nagy Dezső* és *Szilágyi Aladár*. Ügyesen játszotta meg rövid jelenését *Sebestyén Géza*. A közönség jól mulatott és különösen a második felvonás után sokat tapsolta a szereplőket. (s. b.)

Színházi hírek. Szombaton ifju Dumas Sándor 5 felvonásos színműve a „Demimonde“ kerül színre. A színmű főbb szerepeit: *Hahnel Aranka*, *Menszáros Margit*, *Csige Ilonka*, *Klenovits György*, *Pataki Béla* és *Palágyi Lajos* játszák.

Két előadás. Vasárnap délután *Csepreghy Ferencz* régi jó népszínműve a „Piros bugyelláris“ kerül színre félhelyárakkal. A népszínmű főbb szerepeit *Aldor Juliska*, *Csige Ilonka*, *Mezei Andor*, *Sebestyén Géza*, *Krémer Jenő*, *Szilágyi Aladár*, *Nagy Dezső* és *Pápay Lajos* játszák. Este *Tolsztoj Leó* szenzációs orosz paraszt drámájának a „Sötöttség hatalmának“ lesz a premierje.

UTDONSÁGOK.

Uj regényünk.

A debreczeni Ujság olvasó közönségének őszinte örömet fog szerezni az a hír, hogy lapunk vasárnapi számában ismét egy nagyon becses s fejezetenként is rendkívül érdekes regény közlését kezdjük meg. A regény czime:

A Józsefstadti kőkoporsó. Rablánczon a hazáért.

Szerzője *Farkas Emőd* lapunk illusztris munkatársa, a szabadságharc legizzóbb lelkű, legkiválóbb tollú krónikása. Ebben a regényében elvonul előtünk a szabadságharc minden ragyogása, majd az elbukás esztendeinek minden keserve. Azoknak a lánglelkű magyaroknak martiromságáról beszél, a kik az osztrák várakban csörgették a lánczot a szabadságért vívott küzdelmüknek jutalmául. Egyik alakja a regénynek *K Tóth Mihály*, a nagy hírű debreczeni prédikátor, a ki hosszú esztendőknél át szenvedett mint váfogoly a szabadságért. A negyvennyolcz utáni napok gyászát fenségesen írja le ez a regény, a melyet már is ajánlunk olvasóink figyelmébe.

Uj regényünk fejezeteinek czimei a következők: *Merész tervek*. Szüreten. Mikor üt már az óra? *Fekete pont* a láthatáron. *Ki az áruló?* *Viszik a rabokat*. A titok kipattant. *Öröm a gyászban*. *Jön a császár*. *Szomorú fordulat*. *Süljenek meg*. *Fekete Karácsony*. *Az ítélet*. A kőkoporsó felé. *Józsefstadtban*. *Köztársaság a börtönben*. *Munka és szórakozás*. *Édes és keserű emlékek*. *Örömhírek*. A szabadulás. *Hazafelé*.

Öngyilkos öreg ember.

Betegség miatt a halálba.

Debreczen, október 17.

(Saját tudósítónktól.) Az éjjeli mulatók egy érdekes alakjával kevesebb van. Az öreg 60 éves Telek Demeter tegnap reggel felakasztotta magát s mire felesége észrevette, kiszenvedett.

Hajdan jobb napokat élt az öreg, mikor még mint vendéglős kitűnő menettelü üzlettel bírt. Hanem a kegyetlen sors egymásután mérte rá a csapásokat, megingatta jó anyagi helyzetét. Az áldatlan konkurencia leszorította az öreg vendéglőst a versenytérről és tönkrement. Szép vagyonából csak annyi maradt meg, amennyiből egy hosszú fonott gyékény-kosarat, egy forralót s néhány pár virslit vehetett és felcsapott virslisnek.

Azóta rendes, elmaradhatatlan vendége volt ő az éjjeli mulatóknak, hol a mulató vendégeket frissen főzött tormás virslivel látta el. A sors csapásai ellen soha sem panaszkodott, mindig megőrizte jó kedvét s ezért sokan is szerették. Utóbb megbetegedett s mint egy év óta állandó lakója lett a kórháznak.

Lassanként meggyőződött arról, hogy betegsége gyógyíthatatlan, nem is akarta tovább igénybe venni a kórházakat. Leszámolt az élettel.

Tegnapelőtt ép oly betegten hagyta el a kórházat, mint mikor oda ment. Lakásáról egész nap nem távozott, sőt az éjjeli rendes körutjára sem ment el. Felesége korán kelt és a piacra sietett bevásárolni. Tíz óra lehetett, mire visszatért. Belépve a szobába, rémülve látta, hogy férje a falba erősített vaszrege felakasztotta magát.

Az öngyilkosságnak csakhamar hire ment. Megjelent a rendőrség is, mely a jegyzőkönyv felvétele után, elrendelte a hullának kórházba való szállítását.

*** A szervezési szabályzat módosítása.** A városi szervezési szabályzat módosításával a szombaton délután tartandó jog- és pénzügyi bizottság foglalkozik első sorban. A gyűlésen Vecsey Imre fog elnökölni.

*** Festészeti iskola Debreczenben.** Hogy Debreczen nem nyugateurópai kultur-város, azt csak azok az adáz és gyarló ellenségek állítják, a kik irigyelik a mi városunk erő, és biztos haladását. Dicsekszik ez a város minden olyan intézettel, a mely népessége arányában elvárható tőle. Ezeknek a kulturális intézeteknek a száma ismét szaporodik egygyel — egy festészeti iskolával. *Rajzó Miklós*, a kitűnő festőművész, a kinek művészi értékű műveit különösen Debreczenben becsülik meg nagyon — a mint értesülünk — egy festőművészeti iskolát fog nyitni Debreczenben. Mindazon növendékeket, a kik a festőművészet iránt hajlamot éreznek, készséggel vezetik be ebbe a

szép művészetbe. Iskoláját november elsején már megnyitja s jelentkezéseket már elfogad. Természetes, hogy ha azoknak száma megfelelő lesz, iskoláját széles alapokra fogja fektetni. — Örömmel regisztráljuk az iskola megnyitását, a mely művészeti életünkben mindenesetre jelentős esemény.

*** Debreczen vásári és piaci rendtartása.** A városi piaci rendezésének egyik akadálya volt az, hogy a vásári és piaci szabályrendeletet a miniszter nem erősítette meg. Egyes formahibák miatt leküldte a már elkészített szabályrendeletet a tanácshoz, utasítva azt, hogy teljesen dolgozza át. A szabályrendeletre megtette észrevételeit az ipartestület előjárósága is s az most már teljesen új alakban kerül a közgyűlés elé. Egyelőre a szombati jog- és pénzügyi bizottság fogja elmondani a szabályrendeletéről véleményét, ugy kerül a tanács és azután az október 23-diki közgyűléshez.

*** A pallagi vasut ügye.** A városi tanács egyik tavaszi teljes ülésén megbizta Aczél Géza főmérnököt, hogy a Pallagra építendő vasut építési tervezetét dolgozza ki s mutassa ki, hogy házi kezelésben mennyiért lehetne felépíteni a vasutat. Aczél Géza megfelelt eme megbizásának, elkészítette tervezetét s azt véleményezés végett benyújtotta a városi tanácshoz. A tanács a tervezetet az első fórumhoz a jog- és pénzügyi bizottsághoz utasította, a mely holnap délután tartandó ülésén foglalkozik a pallagi vasut ügyével.

*** Satoros ünnep.** A zsidók legszebb ünnepe, a Szukkosz kezdődött meg a tegnapi nappal. A vallásos zsidók zöld sással bevont tetejű sátrokban töltik el az ünnep nyolcz napjának nagy részét, emlékezve az ősök pusztai életére. Az ünnep alkalmából az összes templomokban nagy istentiszteleteket tartanak predikációval.

*** Vilmos kuszárok löversenye.** November hó 4-én délután a 7-ik Vilmos huszárezred tisztikara Debreczenben a löversenyterén tiszti lovagjátékokkal egybekötött lófuttatást rendez. Az elmúlt évek fényesen sikerült házi versenyei után érdeklődéssel tekint a közönség az érdekes löverseny elé.

*** Új képesített iparosok.** A kereskedelmi miniszter leiratot intézett a kamarához és valamennyi iparhatóságához, közölvén velük, hogy az ipartörvény életbelépte óta mely iparokat sorolta a miniszterium a képesített (ipartestületi kötelékbe foglalt) iparosok közé. A leirat így szól:

Tudomásomra jutott, miszerint egyes elsőfoku iparhatóságok nincsenek teljesen tájékozva az iránt, mely iparágak vannak ez időszerint képesítéshez kötve.

Szükségesnek tartom ennél fogva, hogy az elsőfoku iparhatóságoknak tudomásukra hozassék, miszerint az ipartörvény végrehajtása tárgyában 1884. évi augusztus hó 26-án 39266. sz. a. kibocsátott földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszteri rendelet megjelenése óta, melynek 2 §-ában az annak idején képesítéshez kötött mesterségek felsorolva lettek, még az alábbi iparágak lettek hivatali elődeim által a képesítéshez kötött iparágak közé sorolva: czég és czimfestő ipar (58406/889). Doboz, diszmű és tok készítő ipar (81284/89). Fazekasipar

(70325/891). Guba és kaptafa készítő ipar (32107/899). Ostorkészítőipar (81284/990). Paplanosipar (42435/901). Szita és rosta készítőipar (70325/891). Takácsipar (70325/891). Vésnökkipar (34688/897). Vilamos, erős árammal dolgozó (elektromos világítási, munkaátviteli, elektrotechnikai stb.) berendezések és vezetékek, valamint az elektromos mérőeszközök létesítésével, illetve felszerelésével, továbbá a gyenge áramu vezetékeknek az erős áramu vezetékekhez való kapcsolásával foglalkozó iparág. (58363/900).

Felhívom az iparhatóságot, hogy a fentiekről a hatósága alá tartozó elsőfoku iparhatóságokat megfelelően értesítse.

*** A jog és pénzügyi bizottság ülése.** A jog és pénzügyi bizottság okt. 18-án, szombaton délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében ülést tart a következő tárgyakkal: 1. Vásári és piaci rendtartás. 2. Pallagi vasuti építés. 3. A törvényhatósági bizottsági tagok számának szaporítása s ezzel kapcsolatosan a választókerületek számának szaporítása. 4. A közevetvám némely tételének kormányhatóságilag kívánt lejjebb szállítása. 5. A szervezési szabályzat módosítása. Egyéb sürgős folyó ügyek.

*** Szabályrendelet az acetilénről.** A kalcium-karbid világító-gázfejlesztő hatása eléggé ismeretes, de gáz előállítására és világítására vagy más czélokra való felhasználása sok veszedelemmel jár. A belügyminiszter szabályrendeletet dolgoztatott ki, mely magában foglalja az összes tudnivalókat, az acetilén világítás veszélyeinek elkerülésére. — Tanulmányozás végett ma megküldték Debreczen város tanácsának is az új szabályrendeletet.

*** Szerencsétlenség a vasuti hidon.** Izgalmas jelenet játszódott le tegnap este a vasuti nagy hidon. — Naszrai György ugyanis szekerével éppen akkor hajtott keresztül a hidon, mikor a vonat a hid alá érkezett. A prűszkölő géptől megrettent lovak megvadultak és futásnak eredtek, magukkal ragadva a szekeret, melyen a kocson kívül még ketten ültek. A fordulónál a kocsit felborult, a benne ülők pedig messze kirepültek a hid szélén futó gyalogjáróra. Naszrai György oly szerencsétlenül bukott ki, hogy jobb vállát a gyalogjáró kövezetén összezúzta. Két másik társának az ijedtségben kívül egyéb baja nem történt. A megvadult lovakat csak a Telegdi szálloda előtt tudták elfogni és megfékezni. A súlyosan sérült kocsi most a kórházban ápolják.

*** Ormesterből főhadnagy.** Ily czim alatt az egész ország sajtóját bejárta az a hír, hogy a király Ghiczy Gyula 14 ik honvédegyalozredbeli főhadnagynak tiszti rangját vissza adta. Az esetre vonatkozólag illetékes helyről most a következő magyarázatot kapjuk. Ghiczy Gyula főhadnagy négy esztendővel ezelőtt várakozási illetményvel egy évi szabadságot kapott, a melyet felettes hatósága egy évvel ismét meghosszabbított. Ghiczy főhadnagy ugyanis komoly beteg volt, a mi katonai szolgálatra képtelenné tette. Két évi szabadsága után felülvizsgálatra rendelték be, a melyen aztán szolgálatképesnek nyilvánították. Ő azonban ennek dacára is beadta a tartalékba való áthelyezése iránti kérvényét.

Szabadsága azonban előbb telt le, sem hogy ezt a kérvényét elintézhették volna, ekkor, nehogy be kelljen vonulnia, lemondott tiszti rangjáról. Most aztán, hogy egészségét teljesen visszanyerte, — kérelmezte aktiváltatását, a mit a király teljesített. Ez volt az ő aktiváltatásának története s minden más híresztelés alapot nélkülöz.

* **Kérelem.** Mint a Debreczeni Joghallgatók Segítő Egyesületének elnöke az egyesületi alapszabályok 55 §-ának megfelelően arra kérem mindazokat, kiknek nevelőre vagy más a joghallgató társadalmi állásával összeegyeztethető munkásra van szükségük, hogy helybeli joghallgatót kegyeskedjenek alkalmazni. Bárki is ilyen munkást keresne, a legnagyobb készséggel fogok és fognak tisztviselő társaim alkalmas egyént ajánlani. ifj. Ozoy István.

* **Ártatlanul a börtönbe.** Még bizonyára élénk emlékezetében él olvasóink az a közigazgatási csodabogár, a mely ellen felemeltük tiltó szavunkat. Mint most értesülünk, felszólalásunknak meg lett az eredménye és a rendőrségen hat hónap óta fogva tartott. Sibli Ilona előtt megnyitják a börtön ajtaját. Április 18-án, valami csekély kihágás végett tartóztatták le Sibli Ionát. akiteltoloncolásra ítéletek, kinek illetőségi helyét nem tudták meg állapítani. A hivatalos átírások egész özöne ment el, hogy illetőségi helyét kipuhatolják, de a gyors közigazgatás egy fél év alatt mit sem tett a kiderítés érdekében s talán örökre ott felejtik a börtön dohos és büzhödött levegőjében, ha tiltakozó szavunkat fel nem emeljük. A lassu közigazgatási menet, gyorsabb menetűvé tettük és felszólalásunk után 10 napra az ügyet elintézték. Budapest elismerte illetőségét s Sibli Ilona párnap múlva szabad lesz. Vajjon mi kárpótlást nyújthatnak a szerencsétlen nőnek az ártatlanul szenvedett fogásáért?

* **Aki telimarekkal hányja a pénzt.** Feltűnő módon viselkedett tegnap délután Vincze József napszámos a Hatvan-utczán lévő Kandel Márton vendéglőjében, hova ugy három óra tájban vetődött be. Leült egy asztal mellé s bort hozatott magának. Egy darabig csendesesen ült, iszogatót. Mikor már kezdett a fületöve melegedni, nyakra-főre hozatta a bort és boldogboldogtalant itatni kezdett. Majd más gondolata támadt. Elővette zsebkendőjét, mely tele volt apró pénzzel s teli marékkal kezdte hányni a pénzt. Gyanusnak tünt fel ez a vendéglős előtt, rendőrt hivatott és az ujkori krózust bekísértette. A rendőrség a tökéletesen elázott embert felügyelet alá helyezte, nehogy részegségében még a megmaradt kevés pénzét elfecsérelje.

* **Virágok a sárban.** Kovács Jóska hét asztendős, élelmes kis legényke egy pár hét óta — amint kigyulnak a gázlámpák s az utcát benépesítik a suhogó selyemruhás hölgyek és előkelő, cilinderes urak — megjelenik a népáradatban s egy tányér pompás tüzes szegfűvel végigfutja tiszter is a korzót s kínálja becses virágait.

— Tessék szegfűt venni! hangzik gyerekes, kérő szava s az ember önkénytelenül is megáll, kiveszi a maga két krajczárját s markába nyomja a jóképű fiúnak.

— Nesze Jóska itt a két krajczár — áruul csak a szegfűt.

És Jóska árulja hűségesen mindennap. Pontosan megjelenik a korzón s mutogatja kaczer virágait, a melyek aztán lassanként elfogynak. Tegnap is azzal a boldog tudattal jelent meg az emberáradatban, hogy biztosan jó vásárt fog csinálni. Elkőborgott a színház környékére is s lelkesen kiáltozott:

— Vegyen szegfűt nagyságos ur!

Egyszer azután egy cilinderes urat lát meg Jóska, a mint az nagy előkelőséggel vonul keresztül az utcán s hozzá jó kedvűen fityörész. Nos, ha ez sem vesz virágot, akkor senki. Elébe fut és legbarátságosabb hangon kínálja villogó tűz színű szép virágai.

— Vegyen szegfűt nagyságos ur!

És a nagyságos ur rá néz a fiura, aztán ezüst végű botjával feléje csap.

— Takarodj!

A fiu sápadtan néz a nagyságos urra, a szeme megtelik könnyel. Azután kihull kezéből a tányér, csörömpölve esik az utca kövezetére. Ott fekszenek a szép piros tüzes virágok az utca sárában, a buta sárban. Kéjjel gázol végig rajta a másik pillanatban egy konflis ló. Jóska gyerek csak nézi-nézi sirva, aztán megtörli szemeit s egyenként felszedi virágait a sárból. A szép, drága virágokat, a mit nem becsül meg sem a nagyságos cilinderes ur, sem a konflis ló!

* **Férfi, fiu és gyermekkalapok** legnagyobb raktára Debreczenben, Fekete Jakab uri divat üzletében (főtéren, a kistemplom mellett). Nálam vásárolt kalapok budapesti műhelyben jutányos áron alkittatnak, valamint a nálam vásárolt cilinderek díjtalanul vasaltatnak.

Pisztolypárba a főváros határában.

Fatális hasonlatosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 17.

A mult hét szombatján Sarondi Rezső kereskedelmi hivatalnok villamos kocsin utazott haza Csömöri-uti lakására. A villamos koci zsufolásig meg volt telve emberekkel.

A nagy tolongásban egyszerre valaki hátulról megragadja nyakánál és elordítja magát:

— Meg vagy gazember!

Sarondi visszafordult és egy a dühtől egészen eltorzult képű urral találta magát szemben.

— Ereszszen el mindjárt, különben agyonverem!

Szólta a dühös urnak, a ki még mindig szorongatta a karjánál.

A villamos koci persze megállott, az emberek ijedten ugrottak le róla és csakhamar rendőr is jelent meg.

A dühös ur, a ki Zábor István szegedi földbirtokosnak mondta magát, a rendőr előtt megmagyarázta furcsa felindulásának okát.

— Ez az ur — szól Sarondira mutatva — veszedelmes zsebtolvaj. A mult héten Hatvan és Budapest között utastam és ő volt az, a ki ellopta pénztárczámat. A főkapitányágon fel is jelentettem. Határozottan felösmertem. Kérem letartóztatni!...

A rendőr kénytelen volt enged-

meskedni, noha Sarondi váltig erősítette, hogy Zábort soha nem látta. Hatvanban mindössze egy izben volt, a mikor két éves volt, akkor pedig nem lophatott.

A főkapitányságra érve, Zábor fenntartotta vádját. A rendőrtisztviselő Sarondi kérésére beidézte annak feleségét és hivatali főnökét, a kik igazolták, hogy Sarondi ártatlan és hogy Budapestről három év óta nem távozott.

Ilyen módon kiderült, hogy Sarondi ártatlan és csak feltűnően hasonlított Zábor tolvajához.

Ennek a kellemetlen affairnek ma volt a folytatása.

Reggel 5 órakor a főváros határában a rákosi erdőben pisztolypárba volt kétszeri golyóváltással Sarondi és Zábor között.

Szerencsére egyik sem talált. Zábor a párba után bocsánatot kért ellenfelétől, hogy meghurcolta. Ezzel az ügy elintézését nyert.

FÁVIRATOK.

A király neheztel.

Budapest, október hó 16.

A gráci „Tages post“ arról a meglepő hírről értesít bennünket, hogy a király lemondott budapesti utjáról. A királyt ez elhatározásra a magyar képviselőházban legutóbb történt dolgok birták. Szóval — ha ugyan igaz a gráci értesítés — a király neheztel.

Vilma királynő válik a férjétől.

London, október 16.

Megbízható forrásból kapott értesülés jelenti, hogy Vilma királynő válik a férjétől. A boldogtalan királynő, a kinek házassága első évében volt már része a csalódásban, közel egy év óta alig találkozott férjével.

Elégett emberek.

Bielefeld, október 16. Igensdorfban tegnap éjjel tűz ütött ki. A falu több háza leégett, köztük egy, a melyben hat tagu család és egy cseléd belepusztult. A tűzvész álmukban érte őket. Szénné égett holttestüket később megtalálták.

Elfogott osepészek.

Zimony, október 16. A rendőrség tegnap elfogott két egyént, a kik szövött áruval csempészetet üztek. — Az illetők Petrovics József és Sándor fivérek, mind a ketten belgrádi lakosok. A magyar határon átvették az árut és azt ruhájuk alá rejtve átvitték Belgrádba. A letartóztatás a szerb hatóság kárára történt.

A pestis Egyiptomban.

Alexandria, október 16. A mult héten négy pestis-eset fordult elő. Valószínű, hogy Indiából hozták át a járvány csiráját. A hatóságok megtették a kellő óvintézkedést.

A tápéi és csongrádi mandátumok.

Budapest, október 16. A kiküldött parlamenti bizottságok ma készültek el a tápéi és a csongrádi mandátumok dolgában indított vizsgálatokról szóló jelentéssel. A tápéi választásnál nem tapasztaltak oly mérvű visszaéléseket, melyek szigorubb megtorlást követelnének, ellenben a csongrádi választás alkalmából a Baross-párt részéről 115, a Hegyi-párt részéről pedig 15 esetben állapítottak meg visszaélést. A képviselőház a jelentés következtében a csongrádi mandátumot megsemmisíti s kerület képviselő-küldő jogát 1 évre felfüggeszti.

A Reichsrath megnyitása.

Bécs, október 16. A Reichsrath új ülészakát ma nyitották meg oly jelenések között, melyek semmi kétséget sem hagynak az iránt, hogy ez új ülészak eredménytelenség és botrányok dolgában cseppet sem fog az előbbieknél mögött elmaradni. A pénzügyminiszter előterjesztését a költségvetésről a csehek részéről folytonos „szemtelenység“, „gyalázat“ stb. hangzatos kifejezések kísérték. Körber a kiegyezés kérdésében a provokálás daczára sem nyilatkozott, mindössze annyit mondott, miszerint reméli, hogy nemsokára eredményekről számolhat be.

Gyilkosság.

Eszék, október 16. Petz Ferencz napszámos tegnap este összetűzött feleségével, a kivel csak három hónapja kelt egybe és a veszekedés hevében agyonlőtte az asszonyt, azután megszökött. Anyósára is rálőtt, de nem találta. A rendőrség nyomában van.

Amerikai párbaj.

Bécs, okt. 16. Egyik nagyobb szállodában tegnap este egy 35—38 éves férfi holttestét találták. Az illető — mint a vizsgálat konstata — öngyilkossá lett. Egy levelet hagyott nátra, melyben ezt írja: Amerikai párbaj áldozata vagyok. Hoffmann Pál.

Tőzsdei jelentés.

Budapest, október 17. Készaruizlet kellemesebb hangulattal nyílt meg. Határidőzlet szilárd. Kötöttek: októberi buza 7.25—26, áprilisi buza 7.26—30, októberi rozs 6.35—37, áprilisi rozs 6.41—42, októberi zab 5.93—94, ápr. zab 6.10—12, tengeri 5.73—74.

HIREK.

A katolikusok nagygyűlése.

— Express tudósítás. —

A fővárosban összesereglett katolikusok tegnap ismerkedési estélyt tartottak, ma pedig folytatták munkásságukat. Reggel 8 órákor ünnepies szentmise volt, a melyet gróf Majláth erdélyi püspök celebrált fényes

segédlettel. A belvárosi plébánia-templomot egészen megtöltötte a megjelentek sokasága, két oldalt pedig a testületek állottak sorfalat zászlóik alatt.

Délelőtt 9 órákor a budapesti katolikus-kör disztermében encharistikus kongresszus volt, amelyen gróf Majláth Gusztáv püspök elnökölt, alelnökök Skarla prépost és Konter apát, jegyző Jeszenszky Kálmán volt. A disztermet egészen megtöltötték. Négy püspök volt jelen és igen sok főúr és főurnó. Gróf Majláth hatalmas és fennkölt szárnyalású megnyitó beszédében az oltári szentség tiszteletére buzdította a megjelenteket. Tomcsányi az oltári szentség lényegéről, Prohászka az oltári szentség erkölcsi hatásáról, Steinberger Ferencz pedig az agykori áldozásról tartott értekezletet. Az előadók fejtegetéseit zajos éljenzések kísérték.

Délben 12 órákor XII. Leó pápa 25 éves pápaságának jubilemára diszgyűlés volt a Vigadó nagytermében, melyet zsufolásig megtöltött a hallgatóság. Az elnöki emelvényt a főpapok és katolikus világ politikai és közéleti notabilitásai foglalták el.

Gróf Zichy János a lépcsőháznál fogadta a hercegprímást és a nagy gyűlés hálás köszönetét tolmácsolja megjelenéséért. A hercegprímást a terembe való belépésekor perczekig éljenezték, az opera énekkara pedig a pápai himnuszt adta elő.

Gróf Zichy János a nagygyűlés köszönetét és háláját tolmácsolta a hercegprímásnak megjelenéséért.

Vaszary Kólos hercegprímás Leó pápa 25-ik évfordulójának jelentőségét méltatta fényes, fennszárnyaló beszédében. Lelkesen méltatta a katolikus egyház fejedelmének nagy érdemeit s beszédét így fejezte be:

Kiket oktató igéddel tanítsz, kiket szelid szavaiddal irányítasz, kiket atyai szeretetteddel boldogítasz, veled megyünk ha kell a szenvedésekben is!

Boromissza Tibor felolvasta XIII. Leó pápának a nagygyűléshez intézett következő levelét:

Kedves fiaink üdvöt és áldást! Magyarország katolikusai nem nyújthattak nagyobb örömet, mint jelen működésükkel Dicsőséges szándékotok, melylyel célotok elérésére kitűztetek, minthogy az emberiség nagyrésze tévelyeg, jól esik tudni, hogy vannak Magyarországon buzgó katolikusok, hiveink. Erősen hisszük, hogy gyűléstök nagy és erős dolgok megteremtője lesz. És téged buzdítunk a katolikus ügy napról napra való elővitelére. És reád, valamint a megjelentekre főpásztori áldásomat küldöm.

XIII. Leó.

× Verekedő primadonnák.

(Éjjeli express tudósítás.) Lebargy és Ganier asszonyok a páisi Gymnase színház „star“-jai, a kiket a közönség nagyon kedvel. A napokban az előadás megkezdése előtt a Gymnase színház rendezője azzal a kijelentéssel lepte meg a színházlátogató közönséget, hogy a műsor változást szenved és a kitűzött darab helyett egy másikat fognak előadni, minthogy Lebargy és Ganier asszonyok, a kiknek játszani kellett volna, hirtelen megbetegedtek. A közönség azonban az ujságok révén másnap megtudta a darabváltozás igazi okát. — Ugyanis a két primadonna az előadás előtt összeveszett egymással, a szóváltásból tettelegesség lett és a Gymnase csillagai annyira összekarmolták egymás arcját, hogy néhány napig nem mutatkozhatnak a közönség előtt.

× A kik megunták az életüket. (Éjjeli express tudósítás.) Budapesten az Aréna-ut 9. számú ház negyedik emeletéről ma délelőtt egy 50—60 év körüli nő leugrott és azonnal szörnyet halt. Az öngyilkos személyazonosságát eddig nem tudták megállapítani, de ruházatáról ítélve úgy látszott, hogy a munkás osztályhoz tartozott. A hullát a törvényszéki orvostani intézetbe szállították. Tegnap este kilencz órákor egy Ribnyák Ilona nevű 16 éves leány az ó-budai hajóállomás közelében a Dunába ugrott. A matrózok azonnal csónakba ültek és a leányt kimentették a habokból. Az életuntat a mentők szentendrei-u. 28. szám alatti lakására vitték.

Közönség köréből.

Czifra nyomoruság.

Az új országház megnyitásakor röppent el egyik honatya ajkáról e találó megjegyzés és önkénytelenül eszembe jutottak e szavak tegnap délelőtt 11 óra és 25 perczkor, a midőn a debreczeni czifra állomás személypénztáránál többedmagammal én is jegyet kértem családom részére a 11 óra 58 perczkor induló gyorsvonatra, de az alkalmazottak legnagyobb sajnálatukra kérésünket addig nem teljesíthették, míg a böszörményi viczinálissal nem végeztek, mert a napi bélyegző azt lehetetlenné teszi.

Hát jól van, gondoljuk, majd várakozunk, míg jegyhez juthatunk és megindultunk czókmókjainkkal és a gyermekekkel a II. oszt. váróterem felé, de annak ajtajában ott állt az örökös cerberus és kemény hangon követeli a jegyket, mert másként: tilos a bemenet. Könyörgésre fogjuk a dolgot, hiába, nem lehet! Vissza megyek a pénztárhoz, előadom, hogy jegy nélkül nem várhatom a vonat érkezését a váróteremben, de a pénztárosnő megint nagyon sajnálja a dolgot, hanem jóakarattal figyelmeztet, hogy vannak a folyosón kényelmes lóczák, telepedjünk le oda... Meg is fogadtuk a jó tanácsot, bár a gyerekek fogai vaczogtak, a hideg kövön lábunk jól átfázott, daczára, hogy még messze a tél...

Kevesebb copffal és egy kis jó akarat-tal talán lehetne segíteni ezen a „czifra nyomoruságon.“

Egy utas.

CSARNOK.

A tűzpróba.

— Regény. —

(Folyt.)

— Általánosan az a hit, hogy annak betöltése nem nagyon kellemes dolog — válaszolt Reginald.

— Valóban nem. Én mindent elkövettem, hogy Edith rokonszenvét — megnyerhessem, de hasztalanul. Sőt én azt hiszem, hogy gyűlöl engem.

— Oh én nem hiszen mistress Evelyn, — viszonzá Reginald. Egyébként az idő mindent a rendes kerékvágásba fog húzni

— Köszönöm önnek doktor, — hogy reményt önt belém, válaszolt Evelynné a legedesebb mosolylyal.

E pillanatban a kijárat alá kördült a kocsis és Evelynné kecses mosolylyal vette igénybe Reginald karját, ki őt a kocsihoz lekísérte.

Mihelyt a nő távozott, Reginald felöltte kalapját s az Union Square felé vette útját Szép derült reggel volt. A mult éj viharának nyoma se látszott többé, kivéven a friss havat, mely az utcákat borította. — Evelynné tekintete a társalgó terem ajtóban untalan az orvos lelke előtt lebegett. Bármenyire óhajtott ettől szabaclni, nem törődött az ki emlékéből. Kénytelen volt magának bevallani, hogy e nő és fivére valami gyanus tervet forralnak, elhatározta tehát magában, — hogy e nőnek lépteire ügyelni fog. Mivel pedig a mult éjjeli beszéd utána tudta, hogy 2 órákor valamilyen fondorkodnak, föltette magában, hogy utána néz a nőnek, hogy hova fog menni.

Nyomozódás.

Reginald déli 1 órákor tért vissza a villásreggelire, amikor az egész család asztalnál volt s Klára legnagyobb öröme Lionel is.

Charlton néhány perczig habozott, vajon ne mondja-e el Lionelnek a mult éji sajtós történetet és amaz elhatározását, hogy a rejtélynek nyitjára akar jönni. Midőn azonban eszébe jutott, mennyire jó véleményben van Klára imádója Evelynné iránt, s egyszermind elgondolta a gyanualap csekélységét, legcélszerűbbnek tartá hallgatni és a mai napon teendő nyomozódásának eredményét bevárni. Midőn félketőre Evelynné pompás séta öltözetben a terembe lépett, oly bájos volt, hogy még Reginald is, minden benső ellenszenve dacára, kénytelen volt megbámulni.

— Ki akarsz sétálni Máriám? — kérde Evelyn ur, kissé meglepetve.

— Igen, kedvesem — viszonzá a nő, Union Square — bemegyek Barlett asszonyhoz, kinek már régóta adása vagyok a látogatással, és attól tartok, ha ezt tovább halasztanám, könnyen neheztelését vonhatnám magamra.

— De hát mért nem mégy kocsin?

— Ah, ily rövid utra kár lenne befogatni. Csakhamar ismét itthon leszek.

Folyt. köv.

Az őrangyal.

Regény.

írta: **Thán Gyula.**

— Vége. —

A nagy örömmel várt nap végre elérkezett. Ünneplőbe öltözött az egész község. Nem maradt otthon senki. Virággal kezében állott sorfalat a kastélytól a templomig a leányok és asszonyok serege. Közöttük vult el boldogságtól sugárzó arczczal a nászsereg.

A legelső kocsimban Bogáti Béla, utána Füzési Andor. Viharos éljenzéssel fogadták

s zugott a lelkesedés kiáltása, a mig csak a templomba nem értek. Az utolsó két kocsimban Geszterédy Teréz és Jolán ültek vőfélyeikkel. Tombolt, éljenzett, kendőt lobogtatott a község lakossága. De mikor az esküvő megtörtént s a templomból visszatérőben az első kocsimba felszállott Jolán s boldog térje Bogáti Béla oldalán helyet foglalt, ömlött feléjük a virágcsó. Egész utjukon virág hullott feléjük, zugó, lelkes éljenzés hagzott örökösen.

A boldogság napja úgy tetszett a boldog párok előtt, mintha nem is valóság, csak egy édes tündéralom lenne.

Pedig ez a boldogság ragyogta be azután egész életüket. Szeretettel vette őket körül mindenki s rajongással tisztelték, a boldog párokat az egész Bogáti családot a község és a környék lakói.

SZINLAP.

Ma, pénteken, „C“ bérletben:

DEMIMONDE.

Színmű 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Nanjac Raymond	— — —	Klenovits Gy.
Jalin Olivier	— — —	Pataki Béla.
Thomerins, marquis	— — —	Sebestyén Géza.
Richon Hyppolite	— — —	Palágyi Lajos.
D'Ange báróné	— — —	Hahnel Aranka.
Santisné	— — —	Menzáros Margit.
Marzelle	— — —	Csige Ilonka.
Vernieresné	— — —	Havasi Szidi.

Holnap, szombaton „A“ bérletben:

A szultán.

Operette 3 felvonásban.



Sok pénzt

takaríthat meg mindenki, — ha

férfi-, fiu- és gyermek ruha

szükségletét — jó ízléséről és olcsóságáról hírneves

FRANK REZSŐ

Debreczen legnagyobb férfi-ruha áruházában a „Bika“ szálloda mellett szerzi be, hol most az idény beáltával a legújabb divatu ruhák óriási választékban állanak a n. é. közönség b. megtekintésére. Ezen óriási vállalat készlete tulnyomó részét

saját műhelyében

a legjobb helybeli magyar munkásokkal készítetteti, mégis a sok reklámra szoruló külföldi gyárakból hozatják, úgy kitünő minőségre, mint czegeket, kik összes áruikat feltünő olcsóságra nézve külföldit könnyen tulszárnyalja.

Áruházam készletéből bátor vagyok néhány cikket kiemelni

Őszi férfi öltönyök!

Jó chewiot öltöny	16 kor.
Kitünő kangarn öltöny	19 "
Valódi zsolnai öltöny különféle újdívatu színekben	27 "
Egész finom kangarn öltöny újdívatu oldalzsebekkel	29-32 "
Különlegesség a legfinomabb francia kangarnból.	36-40 "

Óriási választék téli kabátok, lovagló nadrágok, háló köntösök stb. mindennemű különlegességekben.

Külön mérték szerinti osztály.

Telefon 175. sz. Képes árjegyzéket bérmentve küldök. Telefon 175. sz

Fiu öltönyök!

13-tól—17 éves növendékek részére.

Jó viselő öltöny	11 kor.
Különféle jó chewiotból	14 "
Valódi zsolnai lodenből, többféle divatos színben	17-20 "
Finom őszi kangarnból	20-25 "

Gyermek ruhák!

3-tól—12 éves gyermekek részére.

Őszi kétsoros chewiot	6 kor.
Nagyon tartós loden	8 "
Valódi zsolnai loden és chewiotból	10-11 "
Különlegességek diszes kivitelben	10-14 "

Am általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerrak'ára Debreczenben (Tiaza palota)



Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levelbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldünk.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Nincs ajándék! ezt kizárják legolcsóbb áraink Divatos női rubakelmék, diszek, Barchetek kendők, meleg alsók **Boross Testvérek** nőidivat áruházában, Debreczen Kossuth-u. 6.

„Szelid leánynak“ levele van a kívánt helyen.

Üzlethelyiség Szent Anna és Kandia-utca sarkán azonnal kiadó.

Fűszerkereskedő-segéd

szorgalmas jó megjelenésű és modoru, üzletben azonnali pelépésre ajánlkozzon. Czim a kiadóhivatalban megtudható.

Eladó boros hordó 395 literes Piacz-utca 1. sz.

Fiatal segéd felvétetik Kupferstein Mór fűszerüzletében, Uj-Fehértón; Ugyanott: egy használt Vertheim szekrény (1-2 számú) megvételre kerestetik.

Piacz-utca 2. sz. bolthelyiség azonnal kiadó.

Nefelejts“-től levelet vár „Szöke fiú“.

Himzett szél és betétek 5 krtól feljebb nagy választékban, 6 kötő szintarpamutok, gyapju pamutok beszerezhetők **MÁRTON GYULA** divat és rövidáru üzletében, Bika szálloda mellett.

Vasut hidja melletti telepemről az összes színekből kikerülő anyagokat minden áron okt. 19, és 20-án eladom. Strak Márton.

Kényelmes beszerzés Felvágott fa, házhoz szállítva m. m. 90 kr. megrendelhető **MARMOSTEIN HERMAN** Hathvan-u. 35.

Csinosan butorozott utcaiz szoba kiadó Kossuth-utczán Méliusz-tér 12.

Világhírű Martell Cognac

Debreczen és vidéke részére egyedüli főraktár: **Váray József** kereskedésében, Városi bérpalota.

Állandó alkalmazásra keresek egy gyakorlott fehérnemű varrónőt. Czim a kiadóhivatalban.

Kereskedelmit végzett jó írású leány pénztáros nőnek kerestetik. Czim a kiadóban.

Butorozott csinos szoba kiadó. Szent-Anna-u. 44 sz.

Birsalma kilója 25 krajczár. Timár-utca 17 szám alatt utcaiz lakásban.

Rozenhál Jenő Csapó-utcaiz angró bot helyisége azonnal kiadó.

Szüreti tűzijáték

nagy választékú olcsó árban kapható

CZEGLÉDY és POLGÁRNÁL.

Debreczen, Piacz (Bika szállóval szemben).

Árverési hirdetmény.

Alól írott királyi közjegyző a közgazdasági Bank debreczeni bejegyzett cég megbízásából közhírré teszem, hogy nevezett cég a nála 756 772. 908. számok alatt felvett előlegekre elhelyezett és a lejáratkor ki nem váltott

zálog tárgyakat

folyó 1902. évi október hó 27-dik napján délután 3 órakor kezdetét veendő, az intézetnek Debreczenben, a Tisza-pelotának Rózsa-utca 2. szám alatti részén levő üzleti helyiségben közbenjöttömmel megtartandó árverésen a legmagasabb ígértező vevőnek örök áron el fogja adni.

Kelt Debreczenben, 1902 okt. 10.

Balogh Géza,
kir. közjegyző.

Több

száz vég meglepő jó minőségű

jó mosó **Barchet**

mtr. **21 kr.-ér t.**

Mosó bársonyok óriási választékban

mtr. **75 kr.-ért**

kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatáruházában, Kossuth-u 5.

Több éremmel kitüntetve.

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szives tudomására hozni, hogy az őszi idény bekövetkeztével szobai berendezésre szolgáló

élő disz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve s így tartósság tekintetében minden máshonnan hozatottat felülmulnak.

A vásár alkalmával növényeim a városház előtti téren fogom árultatni. — Kifogástalan minőségű jácint és tulipán-hagyomány megérkeztek. — Kertészeti telepem megtekintését kérem!

Kiváló tisztelettel:

Paczelt János

mag- és virágkereskedő.

Finom ízés! Pontos kiszolgálás!

Tetemes pénz megtakarítás!

ezőljából legajánlatosabb a czipő, csizma, kalap és fehérnemű cikkek beszerzésére

Neumann Testvérek

kereskedése, Debreczen, a Tisza-palotában hol az őszi és téli idényre már a legdusabb választékban s feltűnő olcsó árakba kaphatók a legjobb minőségű házilag készült czipők és csizmák.

Kedvező vétel folytán tetemesen le szállított árak!

Posztó csizmák és czipők nagyon olcsón.

Tisztelettel:

Neumann Testvérek.

Ártézi és szivattyús kutak furására

községek, gyárak, gazdaságok és magánosok részére, valamint saját készítményű szivattyúk előállítására és javítására jutányos feltételek mellett ajánlkozik

Guró Lőrincz

kutfuró-mester és vállalkozó, ki 16 év lefolyása alatt

220-nál több sikerült furt kutat létesített.

Megrendelések czimemre Debreczen Varga-utca 20-ik szám intézendők.

Rosenberg és Hammer

Villanyműszer, Varrógép és Kerékpár üzlet

megnyílt Piacz-utca 2, szám

alatt, a Nagytemplom mellett. Nagy raktár mindenféle varrógépekből, szabadalmazott golyós csapággal és himző készülékekkel. Nagy javító műhely!

Varrógép és kerékpár alkatrészek igen olcsón kaphatók.

Villamos házi csengők felszerelése elvállaltatik.

Megérkeztek

a legújabb

női ruhaszövetek, francia flanelek, mosó velezek, szőnyegek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai vászon, készfehérnemű raktárába. Debreczen, a Nagytemplom-bazár.